

Nr 191.

Av herr Spångberg m. fl., om ändrad lydelse av 6 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

I proposition nr 5 har regeringen för riksdagen framlagt förslag till ändring av lagen av den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete innebärande karenstidens borttagande. Därvid har ett av de krav om ändring i samma lag, som undertecknade föreslog i motion nr 106 vid 1927 års riksdag, på nytt framförts. Däremot har regeringen icke upptagit det i motionen framlagda förslaget till ändring av bestämmelserna angående höjning av sjukpenningens storlek.

Såsom motivering till höjning av de utgående sjukpenningbeloppens storlek anfördes i nämnda motion:

»Vid den ändring, som lagen erhöll vid 1926 års riksdag, åstadkoms i detta avseende ingen eller ringa förbättring. Tvärtom kommo vissa grupper av de lägsta inkomstagarna i en ännu sämre ställning än förut. Jämte sparsamhetssynpunkter synes huvudvikten hava lagts vid att åstadkomma en förbättring i sättet för sjukpenningens beräkning. Det senare kan ju i och för sig vara eftersträvanvärt, men får givetvis ej läggas så, att det försämrar deras läge, som redan förut haft otillräcklig hjälp av olycksfallsförsäkringslagen och som under arbetet äro utsatta för faror till liv och lem.

Beträffande sjukpenningens storlek gällde före de senast antagna bestämmelserna härom, att vid förlust av arbetsförmågan ett belopp motsvarande två tredjedelar av den skadades arbetsförtjänst skulle utgå. Enligt de senaste ändringarna skall sjukpenning utgå med en krona om den skadades årsinkomst ej uppgår till 675 kronor, om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 675 kronor men ej till 945 kronor, med en krona och 50 öre o. s. v. efter ett intervallsystem med löneklasser på 270 kronor. Vid en jämförelse med förut gällande bestämmelser och de senast antagna, finner man, att en inkomstagare av exempelvis 674 kronor per år förut kom i åtnjutande av c:a en krona 25 öre per dag, nu endast en krona. En inkomstagare av 944 kronor per år erhöll förut c:a en krona 70 öre men erhåller nu en krona 50 öre o. s. v. Dessa grupper ha alltså erhållit en minskning av upp till 20 %, vilket måste betecknas såsom någonting oerhört, särskilt då man tager hänsyn till, att denna minskning går ut över just dem, som mest äro i behov av hjälp. En förbättring härutinnan är nödvändig och skulle kunna uppnås, om den ändringen företogs i intervallindelningen, att intervallen ändrades från nu gällande 270 kronor till 135 kronor med en

sjukpenningsintervall av 25 öre, samt att minimigränsen för sjukpenning höjdes.

Med hänsyn till den förlust av arbetsförtjänsten, som många arbetare å dyrorter få vidkännas vid inträffat olycksfall, är en höjning även av maximigränsen påkallad.

Den nuvarande lägsta sjukhjälpen vid inträffat olycksfall, en krona per sjukdag, måste anses så orimligt låg, att den mera verkar som en gest än som verklig hjälp åt den sjuke. Minimigränsen bör därför höjas till minst tre kronor. Ty ingen lär kunna bestrida, att ju lägre lön en inkomsttagare har, ju mindre inkomstminskning kan han tåla vid inträffad arbetsoförmåga. Häremot torde från s. k. sakkunnigt håll komma att anföras, att genom höjande av minimigränsen från en till tre kronor skulle i vissa fall den försäkrade kunna komma i åtnjutande av en högre inkomst genom olycksfallet än han erhållit i arbetet. Man måste dock här hålla i minnet att vid olycksfall den försäkrades inkomst beräknas efter den avlöning den skadade erhållit i arbetet hos den arbetsköpare, inom vars verksamhet olycksfallet inträffat därvid frånräknat ev. övertidsarbete eller extra arbete, som han för sitt uppehälle tvingats söka. Genom olycksfallet blir den skadade hänvisad till endast den sjukhjälp han erhåller och är sålunda urständsat att skaffa sig någon som helst annan inkomst.»

De motiv, som sålunda anfördes i ovan angivna citat, kvarstå fortfarande.

Andra lagutskottet åberopade såsom skäl för sitt avstyrkande av motionen i denna del ett av riks försäkringsanstalten avgivet yttrande, vari framhålles, att ett bifall till motionen skulle innebära, dels att den skadade skulle, om minimibeloppet av sjukpenningen fixerades till tre kronor pr dag, i många fall medföra, att den skadade erhöle högre ersättning under sjukdomstiden, än om han vore i fullt arbete, dels att en person, vars årsinkomst uppgår till 450 kronor, skulle vid olycksfall i arbete under sjukdomstiden erhålla tre kronor per dag men vid fullständig arbetsoförmåga (100 procent invaliditet) erhålla en livränta med 300 kronor för år eller endast 82 öre per dag, samt dels att ökningen i det årliga sjukpenningbeloppet för tiden fr. o. m. 36:te dagen efter olycksfallsdagen torde kunna uppskattas till omkring 250,000 kronor eller 750,000 kronor därest ökningen av sjukpenningbeloppet även skulle utgå under nuvarande karenstid.

Vad beträffar den första av de gjorda invändningarna, torde den få anses vara till fullo vederlagd med vad ovan anförts.

Beträffande invändningen rörande kostnadsökningen, måste det med bestämdhet fastslås, att den ökning, som därigenom uppstår, icke får utgöra skäl för avslag, så mycket mindre som denna stannar vid ett synnerligen lågt belopp.

Riksförsäkringsanstaltens framhållande av att livräntan ej skulle komma att stå i proportion till sjukpenningen är riktigt och blottar ytterligare en brist i lagen. Det belopp en livräntetagare, vars årsinkomst före olycksfallet

ej översteg 450 kronor, erhåller genom nu utgående livräntebelopp icke möjligheter till ens nödtorflig existens. Livräntetagaren blir sålunda beroende av anhörigas hjälp eller andra enskilda personers välvilja. I många fall, säkerligen i de flesta, nödgas livräntetagaren hänvända sig till fattigvården för att erhålla det tillskott som är nödvändigt för hans uppehälle, ettdera genom bidrag eller för att helt bli omhändertagen. Detta förhållande kan icke sägas stå i överensstämmelse med den karaktär som bör ligga till grund för lagen, varför en ändring även härutinnan är nödvändig.

Med hänvisning till vad här ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte antaga följande förslag till ändrad lydelse av paragrafen 6 i lagen om försäkring för olycksfall i arbete:

§ 6.

Har arbetare skadats till följd av olycksfall i arbetet, skall på grund av försäkringen till honom i ersättning utgivas:

1) om olycksfallet medfört sjukdom, som förorsakat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan:

a) så länge sjukdomen varar: erforderlig läkarvård jämte läkemedel och andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga särskilda hjälpmedel, såsom kryckor, enklare konstgjorda lemmar, glasögon och dylikt;

b) under förutsättning att sjukdomen varat mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att arbetsförmågan nedsatts med minst en fjärdedel från och med dagen efter sistnämnda dag och så länge sjukdomen varar: sjukpenning för varje dag, utgörande vid förlust av arbetsförmågan ett belopp, bestämt i förhållande till den skadades årliga arbetsförtjänst på sätt nedan angives (hel sjukpenning), och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen; skolandet hel sjukpenning utgå med följande belopp, nämligen:

Om den årliga arbetsförtjänsten ej uppgår till 1,620 kronor, med tre kronor, om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 1,620 kronor men ej till 1,755 kr., med tre kronor 25 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 1,755 kronor men ej till 1,890 kronor, med tre kronor 50 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 1,890 kronor men ej till 2,025 kronor med tre kronor 75 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,025 kronor men ej till 2,160 kronor, med fyra kronor,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,160 kronor men ej till 2,295 kronor, med fyra kronor 25 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,295 kronor men ej till 2,430 kronor, med fyra kronor 50 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,430 kronor men ej till 2,565 kronor, med fyra kronor 75 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,565 kronor men ej till 2,700 kronor, med fem kronor,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,700 kronor men ej till 2,835 kronor, med fem kronor 25 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,835 kronor men ej till 2,970 kronor, med fem kronor 50 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2,970 kronor men ej till 3,105 kronor, med fem kronor 75 öre **samt**

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till eller överstiger 3,105 kronor, med sex kronor.

2) om olycksfallet efter upphörande av därav orsakad sjukdom medfört under längre eller kortare tid bestående förlust eller nedsättning av arbetsförmågan:

a) livränta under tiden å ett årligt belopp, motsvarande vid förlust av arbetsförmågan två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst, dock ej understigande 900: — kronor, och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som motsvarar nedsättningen, med tillägg av belopp, svarande mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelse av sådana särskilda hjälpmedel, som under 1) nämnts, dock att vid förlust av arbetsförmågan livräntan må, när den skadades tillstånd kräver särskild vård, med hänsyn härtill bestämmas till högre belopp än nyss är nämnt, likväl ej överstigande beloppet av den årliga arbetsförtjänsten, såvida denna ej understiger 900: — kronor samt att livränta icke utgår där ej arbetsförmågan blivit nedsatt med minst en tiondel;

b) sådan behandling — — — — av arbetsförmågan.

På därom — — — — gällande beräkningsgrunder.

Kan vid — — — — den skadade.

På grund — — — — av arbetsförmågan.

Stockholm den 20 januari 1928.

Aug. Spångberg.

Viktor Herou.

Rob. Samuelsson.

J. P. Dahlén.